

سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳	رشته : علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه : ۲
پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۲۲	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	گزینه های صحیح را انتخاب کنید. تفاوت حدیث قدسی با آیات قرآن کریم در کدام یک از گزینه های زیر صحیح آمده است؟ (الف) آیات قرآن هم لفظ و هم معنا از سوی خداوند فرستاده شده ولی حدیث قدسی فقط لفظ آن از طرف خداوند است. (ب) آیات قرآن لفظ آن از سوی خداوند نازل شده ولی حدیث قدسی معنای آن از طرف خدا بر پیامبر نازل شده است. (ج) آیات قرآن هم لفظ و هم معنا از سوی خداوند نازل شده است ولی حدیث قدسی معنای آن از طرف خدا نازل شده و پیامبر معانی را در قالب الفاظ بیان کرده است. (د) آیات قرآن هم لفظ و هم معنا از سوی خدا فرستاده شده است ولی حدیث قدسی لفظ آن از طرف خدا ولی معنا را پیامبر بیان کرده است.	۰/۵
۲	از آیه شریفه « کتب علیکم القتال و هو کره لکم » می فهمیم که جهاد بر مسلمانان واجب است زیرا: (الف) کتب نص در وجوب است. (ب) کتب ظاهر در وجوب است. (ج) کتب نص در استحباب است. (د) کتب ظاهر در استحباب است.	۰/۵
۳	در روایت « قد نهی رسول الله «ص» عن بیع الغرر » از کدام مصادیق امر و نهی استفاده شده است؟ (الف) اسم فعل (ب) فعل مضارع به معنی نهی (ج) ماده نهی (د) صیغه نهی	۰/۵
۴	کدام یک از عبارات و الفاظ زیر دلالت بر عام می کند: (الف) لا تشتم احداً (ب) احل الله البيع (ج) صل (د) حرّم الربا	۰/۵
۵	کدام جمله صحیح است؟ (الف) اکثر فقها به اجماع های نقل شده از سوی فقهیان متقدم اعتماد می کنند. (ب) علت اعتماد به فقهای متقدم این است که این بزرگواران نزدیک به عصر ائمه زندگی می کردند. (ج) فقهای متقدم دقت فراوانی در پیروی از روایات داشته اند. (د) همه موارد	۰/۵
۶	نهی در معاملات مقتضی بطلان زیرا ملازمه ای میان نهی از آنها و بطلان آن اعمال وجود (الف) نیست - دارد. (ب) نیست - ندارد. (ج) هست - ندارد. (د) هست - دارد.	۰/۵
۷	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید . طبق آیه نفر « فلو لا نفر من کل فرقة منهم طائفة ... » چه وظیفه ای بر دوش جامعه اسلامی گذاشته شده است؟	۰/۵
۸	دانشمندان اصول قاعده ملازمه را چگونه بیان می کنند؟	۰/۵
۹	طبق این روایت « اغسل وجهک مرة فريضة و اخری اسباغاً » فعل امر « اغسل » در مورد شستن بار دوم، بر چه چیز دلالت دارد؟	۰/۵
۱۰	در چه زمان می توان به ظهور عام در شمولیت استناد کرد؟	۰/۵
۱۱	علت حجیت اجماع در فقه شیعه چیست؟	۰/۵
۱۲	بیع و خرید و فروش در روز جمعه بعد از اذان ظهر چه حکمی دارد؟	۰/۵
	ادامه سؤال ها در صفحه دوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳	رشته : علوم و معارف اسلامی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه : ۲
پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۲۲	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه ۱۳۹۹			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱۳	اصطلاحات زیر را تعریف کنید. الف) ادله فقهاتی ب) آیات الاحکام ج) خبر غیر مقطوع الصدور د) اجماع محصل هـ) دلیل عقلی	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۱۴	به سوالات زیر پاسخ تشریحی دهید. نقش امام خمینی (ره) را در ارتقای جایگاه فقه توضیح دهید.	۱
۱۵	با ذکر یک مثال مفهوم « اولویت » را توضیح دهید.	۱
۱۶	تفاوت بین دلالت عام با دلالت مطلق بر شمولیت و عمومیت را بنویسید.	۱
۱۷	مفهوم این عبارت را بنویسید. (نیاز به ترجمه تحت اللفظی نیست). يجوز عند الاضطرار تناول المحرم من الميتة والخمر وغيرهما. و مقتضى هذا الاطلاق عدم الفرق بين الخمر وغيره من المحرمات في جواز تناولها عند الاضطرار والاختبار كثيرة في المنع من استعمالها مطلقاً حتى الاكتحال.	۱/۵
۱۸	حدیث امام صادق (ع) را ترجمه کرده و بگویید با توجه به این روایت ، چه نوع واجبی را اثبات می کند؟ «إذا دخل الوقت وجب الطهور والصلاة» فانه ظاهر بمقتضى المفهوم فى أنه إن لم يدخل الوقت فلا يجب الطهور ولا الصلاة.	۱/۲۵
۱۹	مقصود از جمله «دلیل حیث لا دلیل» در بحث جایگاه ادله فقهاتی چیست؟	۱
۲۰	منظور از « هم زمانی یقین و شک در اصل استصحاب » چیست؟	۱
۲۱	چرا « نهی » در عبادات مستلزم بطلان آن است؟	۰/۷۵
۲۲	در زمانی که شک میان وجوب و حرمت باشد ، وظیفه مکلف چیست؟	۱
۲۳	هر وقت که یکی از دو ظرف غذا نجس باشد ولی مکلف نمی داند کدام یک از دو ظرف نجس است، وظیفه ی او چیست؟	۱
۲۴	با ذکر یک دلیل چگونه می توان حجیت برائت را اثبات کرد؟	۱
	جمع نمره	۲۰
	پیروز باشید	

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳	رشته: علوم و معارف اسلامی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۲۲
پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه ۱۳۹۹		
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	گزینه ج	۰/۵
۲	گزینه الف	۰/۵
۳	گزینه ج	۰/۵
۴	گزینه الف	۰/۵
۵	گزینه د	۰/۵
۶	گزینه ب	۰/۵
۷	وظیفه تفقه در دین و شناخت عمیق آن	۰/۵
۸	هر آنچه عقل به آن حکم کند شرع نیز به همان حکم می کند.	۰/۵
۹	استحباب	۰/۵
۱۰	بعد از جستجوی کامل درباره ی مشخص های احتمالی می توان به ظهور عام در شمولیت استناد کرد.	۰/۵
۱۱	حجیت اجماع ناشی از کاشف بودن آن از رأی معصوم است.	۰/۵
۱۲	حرام	۰/۵
۱۳	الف) هنگامی که فقیه در بیان احکام اجتهادی حکم مسئله ی مورد نظر را نمی یابد؛ اصول و قواعدی به یاری او می آیند که موجب می شود خود و مقلدینش را در مقام عمل از تحیر و سرگردانی نجات دهد این اصول و قواعد همان اصول و قواعد فقهی هستند. ب) در قرآن ۵۰۰ آیه درباره ی احکام فقهی وجود دارد که آنها را آیات الاحکام گویند. ج) به خبری که یقین به صدورش از معصوم نداریم. (خبر واحد) د) اجماعی که فقیه به وسیله ی تتبع در آرای فقها و فتاوی آنها، شخصاً تحصیل کرده است. ه) هر حکم عقلی ای که نتیجه ی ان قطع به حکم شرعی باشد.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۱۴	ایشان فقه و فقهت را که تا این زمان بیشتر به اصطلاح جنبه های خصوصی و فردی افراد خلاصه شده بود بسط و گسترش داد و آن را به جنبه های عمومی و سیاسی و حکومت داری تسری بخشید.	۱
۱۵	خداوند در قرآن می فرماید «فلاتقل لهما اف» در این آیه فرزند از گفتن اف به پدر و مادرش نهی شده است پس حرام است. پس امور شدیدتر از اف مثل توهین هم به طریق اولی حرام است از این رو به مفهوم موافق، مفهوم اولویت نیز می گویند.	۱
۱۶	دلالت عام بر عموم به واسطه ی الفاظ عموم است ولی دلالت مطلق به وسیله ی شرایطی است که به آنها مقدمات حکمت گویند.	۱
۱۷	لفظ المحرم عام است پس خوردن میته و خمر و غیر آن در هنگام اضطراب جایز است. اما روایات زیادی نسبت به خمر تفاوت قائل شدند و استفاده از آن حتی در شرایط اضطراب منع شده حتی به اندازه سرمه کشیدن. زیرا مخصص همان روایات در باب حرمت خمر است.	۱/۵
۱۸	وجوب غیری وضو-هرگاه وقت نماز فرا رسید طهارت و نماز واجب می شود که ظاهر مفهوم آن این است که اگر وقت نرسیده باشد طهارت و نماز نیز واجب نخواهد بود.	۱/۲۵

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳		رشته : علوم و معارف اسلامی	تاریخ امتحان : ۱۳۹۹/ ۱۰/ ۲۲
پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه		ساعت شروع : ۱۰ صبح	تعداد صفحه : ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
۱۹	زمانی دلیل فقهاتی دلیل است که دلیل اجتهادی نباشد.		
۲۰	یعنی مکلف در یک زمان هم نسبت به حالت سابقه یقین و هم نسبت به بقای آن شک داشته باشد . پس اگر ابتدا یقین داشته باشد و سپس یقینش تبدیل به شک شود استصحاب جاری نخواهد بود.		
۲۱	زیرا وقتی خداوند از عملی نهی می کند، آن عمل مبعوض اوست و انجام دهنده آن مورد خشم و غضب خداوند قرار می گیرد و شرط صحت اعمال عبادی قصد قربت است.		
۲۲	تخیر- مکلف میان انجام یا ترک عمل مخیر است.		
۲۳	بر مکلف است که به گونه ای عمل کند که نسبت به فراغت ذمه اش از تکلیف یقین کند . پس از هر دو ظرف غذا باید اجتناب کند(احتیاط)		
۲۴	عقل - کتاب - سنت - ذکر یک مورد همراه با توضیح آن کافی است.		
	جمع نمره ۲۰		
همکاران محترم : لطفاً به مفهوم های صحیح و منطقی دیگر نمره تعلق گیرد .			